

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Příprava na vyučování Dějepisu s cíli v oblastech OSV a čtenářství

<p>Název učební jednotky (téma)</p>	<p>Kolébka civilizace – starověký Egypt</p>
<p>Stručná anotace učební jednotky</p>	<p>S pomocí textů sestavených na základě archeologických nálezů ze starověkého Egypta se žáci seznámí s běžným dnem rodiny farmáře a šlechtice. Žáci budou pracovat ve skupinách (budou si muset rozdělit postavy/role a zdramatizovat text). Tj. připraví četbu pracovního textu jako by to byla rozhlasová hra. Lekce je tak kromě tématu starověké civilizace zaměřena na čtení s porozuměním a dovednosti v oblasti spolupráce.</p>
<p>Nutné předpoklady</p> <p>(Již osvojené znalosti a dovednosti žáků, které umožní, aby jednotka efektivně směřovala ke svým cílům).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Žáci jsou zvyklí spolupracovat ve skupině.
<p>Časový rozsah učební jednotky</p>	<p>45 minut</p>
<p>Věk žáků (ročník)</p>	<p>6.–9. ročník</p>

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Zařazená průřezová témata (včetně čtenářství)	OSV	MKV	MV	VMEGS	VDO	EV	Čtenářství
	Ano						Ano
Vyučovací obor(y)	Dějepis						
Dlouhodobé cíle <small>(Klíčové kompetence, části profilu absolventa, části výchovné a vzdělávací strategie školy)</small>	<ul style="list-style-type: none"> • Kompetence k učení • Kompetence k řešení problémů • Kompetence komunikativní • Kompetence sociální a personální 						
Cíle jednotlivých průřezových témat a čtenářství, které chci v dané učební jednotce naplnit	<p>OSV</p> <ul style="list-style-type: none"> • Žák zhodnotí svůj přínos pro výsledek skupinové práce. • Žák zvládá nepříjemné a neefektivní chování členů týmu. <p>Čtenářství</p> <ul style="list-style-type: none"> • Žák při čtení přemýšlí o historických okolnostech. • Žák se při četbě vyprávěcího textu vžívá do prostředí a postav. 						
Cíle učební jednotky	<p>Dějepis</p> <p>RVP:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Žák rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací. 						

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

	<p>Školní výstupy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Žák na konci lekce uvede příklady každodenních činností obyvatel starověkého Egypta. • Žák porovná informace získané z textu o starověkých Egyptánech se svými vědomostmi o životě lidí v pravěku.
<p>Hodnocení</p> <p>(Z čeho učitel i žáci poznají, že bylo dosaženo cílů a jak to učitel i žáci budou hodnotit)</p>	<p>Po aktivitě popsané v bodě 2 – <i>Příprava dramatizace ve skupinách</i> je možné v reflexi zaměřené na spolupráci vést žáky k sebehodnocení – podrobně viz popis hodiny.</p> <p>Znalostní cíle z dějepisu je možné ověřit testováním a ústním zkoušením.</p>
<p>Popis učební jednotky</p>	<p>1. Napodobování zvuků (2 min)</p> <p>Pozveme žáky na koberec a vyzveme je, aby napodobili zvuk šumění rákosy, ruchu na tržišti, úklidu v domácnosti, hostiny, děti hrajících si v zahradě.</p> <p>2. Rozdělení do skupin a zadání úkolu (3 min)</p> <p>Sdělíme jim, že díky archeologům Britského muzea budou mít možnost nahlédnout do domácnosti farmáře a šlechtice ze starověkého Egypta. Rozdělíme žáky do skupin (3–5 členů). Část skupin přečte text č. 1 (Příloha A) a část text č. 2 (Příloha B) jako by to byla rozhlasová hra. Žáci si rozdělí role, převedou některé informace do přímé řeči, přidají zvuky a ruchy.</p> <p><i>Poznámka:</i> skupinám texty konkrétně zadáme (viz sebereflexe učitele).</p> <p>3. Čas na přípravu (10 min)</p> <p>4. Prezentace skupin (15 min)</p>

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

5. Reflexe (10 min)

Cílem v oblasti spolupráce je zde I. *Žák zhodnotí svůj přínos pro výsledek skupinové práce* a II. *Žák zvládá nepříjemné a neefektivní chování členů týmu.*

K těmto cílům můžeme směřovat například následujícími reflektujícími otázkami:

Ad I.

- Ukažme si počtem zdvižených prstů, nakolik si myslíme, že jsme přispěli k výsledku skupinové práce.
- Popište konkrétně, čím jsme ve vaší skupině přispěli k výsledku skupinové práce.

Ad II.

- Popište, jak jste se chovali ve chvílích, kdy ve vašem týmu někdo nepracoval tak, jak jste si přáli.
- Co je možné dělat, když někdo při skupinové aktivitě nespolupracuje?

6. Shrnutí/otázky

Odpovědi na otázky mohou žáci vyplnit do pracovního listu (Příloha C).

- Jak se lišil den farmáře a šlechtice?
- Jaké skutečnosti, které z dějin pravěku neznáte, se objevily v dnešní lekci o starověkém Egyptě?
- V čem se liší tyto příběhy od příběhů, které znáte z dějin pravěku?

Seznam příloh

Příloha A – Text č. 1

Příloha B – Text č. 2

Příloha C – Shrnutí/otázky

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

<p>Autor lekce (realizátor učební jednotky), škola</p>	<p>Mgr. Roman Anýž ZŠ Chrudim Dr. Jana Malíka 958, 537 01 Chrudim</p>
<p style="text-align: center;">Závěrečná sebereflexe učitele (následuje po odučení učební jednotky)</p>	
<p>Co se mi osvědčilo během vyučování (co fungovalo, mělo úspěch, z čeho jsem měl/a radost).</p>	<p>Děti práce metodou <i>rozhlasové hry</i> baví. Vědomosti o starověku získají vlastně mimochodem.</p>
<p>S jakými problémy (obtížemi) jsem se během vyučování setkal/a.</p>	<p>Je obtížné lekci zvládnout za 45 minut.</p>
<p>Co bych příště udělal/a jinak (jak bych upravil/a tuto přípravu).</p>	<p>Losem bych určil, která skupina zpracuje text o farmáři, a která o šlechtici, abych se vyhnul tomu, že si všechny skupiny zvolí stejný text.</p>

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Text č. 1

Úkol: Přečtěte ve skupině příběh, jako by to byla rozhlasová hra.

Jeden den ze života egyptské urozené rodiny

Jednoho jasného rána se na posteli povlečené kvalitním lněným ložním prádlem probudil urozený muž. Otevřel oči a rozhlédl se po své ložnici. Zahlédl skříň s oblečením, kosmetickou skříňku své ženy a lampu, která osvětlovala místnost v noci. Jeho myšlenky přerušil sluha, který vstoupil do místnosti. Pomohl pánovi umýt se a oholit. Urozený muž se oblékl do sukně vyrobené z lněné látky a obul si kožené sandály. Mezitím se vzbudila jeho žena. S pomocí služebné se umyla a oblékla do lněných šatů. Ozdobila se skleněnými šperky a na oční víčka nanasla trochu černého prášku. Ke snídani se oba odebrali do spodního patra domu. Urozený pár usedl na měkké polštáře kolem nízkého stolu a posnídal chléb a ovoce. Po snídani odešel muž na schůzku se správcem svých pozemků. Jeho žena zatím dohlížela na přípravu večerní hostiny. Sluha přivedl děti, předtím je však nakrmil a oblékl. Správce rodinných pozemků šlechtice potěšil. Úroda bude letos dobrá a dobytku a drůbeže, bylo včera večer napočítáno dostatek. Během rozhovoru se správcem oba pojedli trochu masa a chleba. Vše zapili džbánem piva. Odpoledne se šlechtična zdržovala v zahradě, aby unikla horku rozpáleného domu. Ukrývala se ve stínu stromů a sledovala děti, které si hrály se svými hračkami. Později byl čas připravit se na hostinu. Sluha pečlivě vykartáčoval oblíbenou paruku své paní a připravil nejlepší šaty a šperky vyrobené ze zlata a polodrahokamů. Nedlouho poté, co se muž vrátil, začali přicházet první hosté. Služebné hostům nabídli vonný vosk a leknínové květy. Byly podávány nejvybranější pokrmy: maso, chléb, zákusky, víno, datle a fíky. Pro rozptýlení hostů hrála v domě hudba a tančily tanečnice.

(Volně podle <http://ancientegypt.co.uk/life/story/main.html>)

Text č. 1

Úkol: Přečtěte ve skupině příběh, jako by to byla rozhlasová hra.

Jeden den ze života egyptských farmářů

Jednoho jasného rána se na posteli povlečené hrubým lněným ložním prádlem, které utkala jeho žena, probudil farmář. Otevřel oči a rozhlédl se po své ložnici. Spatřil polici s prádlem a proutěný koš. Umyl se, oholil, oblékl se do hrubé lněné sukne a obul si rákosové sandály. Farmářova žena byla již dávno vzhůru. Probudila děti a začala se věnovat obvyklým denním činnostem. Také ona byla oblečena do hrubých lněných šatů. Kolem krku, na šňůrce z papyru, ji visel amulet bohyně Tawaret. Celá rodina společně posnídala trochu chleba a ovoce. Seděli přitom na lavici a jedli z rákosových rohoží. Ihned po snídani odešel muž pracovat na pole, které bylo nedaleko domu. Žena roztopila oheň a pustila se do své nejobvyklejší práce - mletí pšenice. Farmář byl spokojen. Rok byl dobrý, úroda bohatá. Dnes musí odvést část sklizně do chrámu, aby zaplatil nájem za chrámovou půdu, na které hospodařil. Naplnil zrním několik proutěných košů, naložil je na dva osly a s pomocníky se vydal na cestu k chrámu. Tam královští úředníci a písaři vše spočítali, zapsali a uložili v chrámové sýpce. Po cestě domů se farmář se svými pomocníky naobědval. Chléb, kousek masa a pivo zahnali jejich hlad a žízeň. Farmářova žena strávila většinu dne mletím pšenice a pečením chleba. Odpoledne šla k řece s dětmi doplnit zásoby vody. Večer připravila skromnou večeři. Tvořil ji chléb, maso a pivo. Když se venku setmělo, farmář rozsvítil malou olejovou lampu. Jakmile uložili děti do postelí, zhasli a odebrali se k spánku.

(Volně podle <http://ancientegypt.co.uk/life/story/main.html>)

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Shrnutí/Otázky:

a) Jak se lišil den farmáře a šlechtice?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

b) Jaké skutečnosti, které z dějin pravěku neznáte, se objevily v dnešní lekci o starověkém Egyptě?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

c) V čem se liší tyto příběhy od příběhů, které znáte z dějin pravěku?

.....

.....

.....

.....

.....

.....

